

INGEZONDEN.

DE VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ „DE BOERHAAVE”.

In de *Tijdschrift*-nummers van 3 Februari en 10 Maart 1923 komen ingezonden stukken van mij voor, waarin ik de aandacht der collega's vestig op de Verze-keringsmaatschappij „de Boerhaave” te 's-Gravenhage. Deze maatschappij toch weigerde aan haar verzekerden uitkeering op grond van een *chronisch* lijden, terwijl een acuut lijden daaraan niet voorafgegaan was. Arbitrage op het advies van den controleerend-geneesheer werd geweigerd, omdat de andere controleer-ende geneesheeren te 's-Gravenhage en ook nog de adviseur aldaar (allen dus in dienst van „de Boerhaave” en dus niet onpartijdig) zich vereenigden met de zienswijze van den controleerend geneesheer, zonder zelfs den patiënt gezien te hebben. Een waarschuwend woord richtte ik dus tot de collegae. Nu zijn mij daarna opnieuw verscheidene gevallen meegedeeld van een chronisch lijden en weigering van uitkeering, ja er zijn er zelfs bij, waarbij de controleerend genees-heer niet eens den patiënt had gezien. Velen hebben zich noode bij de uitspraak van „de Boerhaave” neergelegd en van hun aanspraak op uitkeering afgezien. Het is mij thans bekend van iemand, die nu werkelijk eens „recht” wil doen gelden op zijn in de polis vermelde voorwaarden. Ook hier is weer sprake van „chronisch” lijden, waartegen de behandelende geneesheer protest aantee kent. Het doel van mijn geschrift is nu om alle collegae, die eveneens ervaring hebben opgedaan met „de Boerhaave” te 's-Gravenhage, op te wekken mij in kennis te stellen van die gevallen, opdat een algemeene meening over de soliditeit dier maatschappij kan worden verkregen en deze gevallen kunnen dienst doen ten bewijze van den gang der zaken bij die verzekeringsmaatschappij, waarbij zooveel mogelijk als chronische ziekte wordt aangezien, alleen om geen uitkeering te behoeven te doen, en waarbij de controleerend-geneesheer liefst zooveel mogelijk ter wille is.

Spedige opgaven worden gaarne ingewacht.

Amsterdam, 3 Juli 1925.

Prinsengracht 401.

P. A. DE WILDE.

DE TUBERCULINE HUIDREACTIE VAN VON PIRQUET IS NIET BETROUWBAAR.

Naar aanleiding van bovengenoemd artikel in het *Ned. Tijdschrift voor Genees-kunde*, 1925, I, No. 26, zou ik eenige opmerkingen willen maken, aangezien het mij niet duidelijk is, waarom de betrouwbaarheid van tuberculine als reagens op tuberculose (want daar komt het toch op neer) door TOXOPEUS getoetst wordt aan de reactie van VON PIRQUET, waarvan toch bekend is, dat zij één van de minst gevoelige reacties is. Waarom niet gesproken van de reactie van MANTOUX, de steekreactie of de onderhuidsche wijze van toediening van tuberculine bij den mensch? Zoo haalt TOXOPEUS op bldz. 2953 de onderzoekingen van COULAUD aan, die bij het spontaan door tuberkelbacillen besmette konijn de verschillende tuber-culinereacties naging, waarbij hij deze ongevoelig vond bij dit dier. Zooals ik in mijn proefschrift 1) op bldz. 59 en 60 schreef, gaat dit niet op bij konijnen, welke met een groote gift, 10 mgr., virulente tuberkelbacillen (stam cavia 64 van den mensch afkomstig) werden besmet en waaraan deze dieren binnen 3 maanden stierven. Mogelijkerwijs vindt dit zijn verklaring in het door mij verrichten van de meer gevoelige intracutane tuberculine-reactie; ten minste bij de op boven beschreven wijze onderhuids besmette konijnen werd deze reactie bij alle na ongeveer 14 dagen positief, en bleef dit tot een paar dagen vóór den dood. Bij andere konijnen, welke met minder virulente tuberkelbacillen (ook van den mensch afkomstig) waren besmet, bleek evenwel ook deze reactie niet altijd de besmetting goed aan te geven, zooals later door mij zal worden beschreven. Inderdaad is dus het met weinig virulente tuberkelbacillen besmette konijn een voor tuber-culine slechts matig gevoelig dier. Of oud tuberculine ook af en toe *onspecifieke*

1) *De reactie van WILDBOLZ in de dierproef*. Acad. Proefschrift, Leiden 1925.